

Trondheim, 20. september 2019

Høring av endring av havbruksfondet

Innledning

Sjømatbedriftene viser til høring av 12. august d.å. om endring av Havbruksfondet, og avgir med dette følgende høringssvar.

Bakgrunn

Departementet har bedt om innspill på hvilke prinsipper som skal gjelde for utbetaling fra Havbruksfondet i de tilfeller hvor lokaliteter krysser kommunegrenser. Dagens praksis innebærer, i de tilfeller hvor dette inntreffer, at det kun gir uttelling for én av kommunene, selv om begge kommuner i disse tilfeller kan sies å bidra til å legge til rette for oppdrettsnæringen.

Per april 2019 gjaldt dette ti av i alt om lag 1 000 lokaliteter i oppdrettsnæringen, eller ca. 1,35 % av den samlede lokalitetskapasiteten i næringen. Det er lokalitetens klarerte produksjonskapasitet, såkalt maksimalt tillatt biomasse (MTB) på lokalitetsnivå, som definerer hvordan midlene fra Havbruksfondet fordeles. Den største andelen av utbetalinger fra Havbruksfondet fordeles ved at den enkelte lokalitets kapasitet sees i forhold til den samlede kapasiteten i oppdrettsnæringen. Ved utbetaling gir den enkelte lokalitet opphav til en andel som tilsvarer denne lokalitetens andel av den samlede kapasiteten. Dersom en lokalitet eksempelvis har en kapasitet som tilsvarer 0,20% av den samlede kapasiteten, innebærer det at denne lokaliteten også gir opphav til 0,20 % av midlene som utbetales. Ser man nærmere på de ti lokalitetene som krysser kommunegrenser utgjorde disse, per september 2018, en lokalitets-MTP på 44 160 tonn. Videre ga dette et oppgav til om lag 38,8 mill. kroner.

Alternative modeller

I høringsnotatet legges det frem to alternative modeller. Administrativt sett er begge modellene forholdsvis enkle å praktisere og håndheve.

Modell 1:

Sjømat Norge har i et brev til departementet foreslått at i de tilfellene hvor en lokalitet krysser en kommunegrense kan midlerne fordels jevnt mellom de to kommunene.

Modell 2:

At det foretas en fordeling basert på det faktiske kartfestede arealbeslaget til lokaliteten. Dette innebærer at midlene som en lokalitet som krysser kommunegrensene gir opphav til fordeles i samsvar med hvor mye av lokaliteten som ligger i hver av kommunene.

Departementet anbefaler at Havbruksfondets innretning justeres i samsvar med modell 2, jf. høringsnotatet. Det understrekes at forslaget gjelder fremtidige utbetalinger fra Havbruksfondet og at det ikke foreslås å gjøre justeringer av tidligere utbetalinger.

Sjømatbedriftenes syn

Sjømatbedriftene viser til at hensikten med Havbruksfondet er at det skal bidra til at kommuner som legger til rette for oppdrettsnæringen tilføres midler. Dette for å stimulere kommuner for ytterligere å legge til rett for bærekraftig vekst innen oppdrettsnæringen. Sjømatbedriftene mener det er helt avgjørende at Havbruksfondet fungerer best mulig rett mot dette målet, og er enige med departementet i at dagens praksis har uheldige sider ved seg når det gjelder lokaliteter som krysser kommunegrenser, og hvor kun den ene kommunen gis uttelling.

Sjømatbedriftene er opptatt av at man legger til grunn prinsippet om at midlene i størst mulig grad utbetales til den kommunen hvor den faktiske verdiskapningen skjer.

Tar man utgangspunkt i modell 1, hvor det foreslås at midlene fordels jevnt mellom de to kommunene, mener Sjømatbedriftene at denne modellen har åpenbare svakheter. Det vises til høringsbrevets eksempel hvor man tar utgangspunkt i den berørte lokaliteten Toften. En lik fordeling mellom Øksnes og Sortland, til tross for at kun 1 prosent av lokalitetens overflateareal ligger i Sortland, vil fort kunne oppfattes om en urimelig og kraftig endring av fordelingen. Tilsvarende vil kunne oppleves når det gjelder lokaliteten Finnkjerka, hvor 6 pst. ligger i Vågan og 94 pst. i Hadsel kommune.

Tar man utgangspunkt i modell 2, hvor fordelingen baserer seg på det faktiske kartfestede arealbeslaget til lokaliteten, mener Sjømatbedriftene dette er en modell som gir en mer passende fordeling av midlene, og som i størst mulig grad ivaretar prinsippet om at midlene må fordeles dit hvor verdiene skapes. Dette vil f.eks. innebære at midlene som lokaliteten Toften gir opphav til fordeles med 99 pst. og 1 pst. til henholdsvis Øksnes og Sortland. Modell 2 opplever Sjømatbedriftene å stå mer i samsvar med selve hensikten til Havbruksfondet.

Sjømatbedriftenes anbefalinger:

Sjømatbedriftene er enige i departementets forslag til modell (modell 2), og gir sin tilslutning til at Havbruksfondets innretning justeres i samsvar med denne modellen.

Med vennlig hilsen
Sjømatbedriftene

Robert Eriksson
Administrerende Direktør

Lars Klungreseth
Fagsjef
Havbruk- industrier og eksport

Ragnhild Bergset Elvestad
Leder
Oppdrettsutvalget
/Sign./